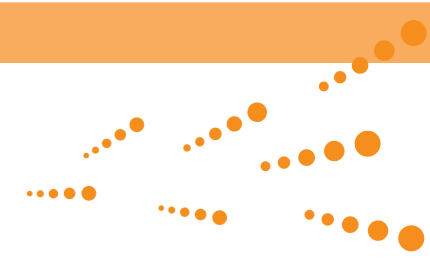

Handreiking voor de *risico-inventarisatie*
in het gemeentelijk rampenplan

Risico-inventarisatie rampenplan

Volgens de Wet rampen en zware ongevallen moet iedere gemeente een rampenplan hebben vastgesteld. Onderdeel van dat rampenplan is de risico-inventarisatie en -analyse. De risico-inventarisatie geeft een concreet beeld van de soorten rampen en zware ongevallen en de daarmee samenhangende risicovolle situaties binnen de gemeente waarbij zich een ramp of zwaar ongeval kan voordoen en de mogelijke gevolgen daarvan. De gemeente moet de geïnventariseerde risico's analyseren met het oog op de mogelijke maatregelen die de gemeente kan treffen om een risico of de gevolgen zo veel mogelijk te beperken. De risico-inventarisatie wordt uitgevoerd op basis van gemeentelijke en regionale gegevens, de Leidraad Maatrap (LMR) en de Leidraad Operationele Prestaties (LOP). Na het uitvoeren van de risico-inventarisatie ontstaat een beeld van de risico's binnen de gemeenten dan wel een regio.

Dit risicobeeld kan aanleiding zijn voor het vergroten van het aantal maatregelen om de kans en het effect van het risico te verkleinen dan wel te accepteren. Anderzijds biedt het risicoprofiel voor gemeente en hulpdiensten de mogelijkheid zich optimaal voor te bereiden op de rampbestrijding. De risico-inventarisatie is niet alleen een basis voor het opstellen van het gemeentelijk rampenplan, maar werkt dan ook breder door in de gemeentelijk beleids- en werkprocessen. Omdat de risico-inventarisatie breder kan worden gebruikt binnen de organisatie is het van groot belang dat de risico-inventarisatie actueel wordt gehouden.

Doel van de handreiking

Het doel van deze handreiking is om een handvat te bieden voor het uitvoeren van een risico-inventarisatie binnen de gemeente. Deze risico-inventarisatie moet de basis vormen voor het opstellen van het gemeentelijke rampenplan. Daarnaast moeten de verkregen gegevens gebruikt kunnen worden binnen beleid en werkprocessen van de gemeente en de regionale hulpdiensten in het kader van risicobeheersing en rampbestrijding.

Deze handreiking is alleen gericht op de gemeentelijke beleids- en werkprocessen. Ten aanzien van de processen van GGD/GHOR, Brandweer en Politie is in deze handreiking geen aandacht geschonken en wordt verwezen naar het Regionaal Beheersplan Fryslân 2006-2010.

Hoe is deze handreiking tot stand gekomen?

Deze handreiking is een uitwerking van de LMR en de LOP. De gegevens over de gemeentelijke processen ter voorbereiding van en ook ten tijde van een ramp zijn uit deze twee leidraden gefilterd en opgenomen in deze handreiking. Bij het filteren van deze gegevens was het uitgangs-

punt dat de gegevens een basis moeten leggen voor een risico-inventarisatie. Voor de uitvoering van een risico-inventarisatie worden in deze handreiking handvatten geboden. De werkgroep met vertegenwoordigers van verschillende gemeenten, Provincie Fryslân en Brandweer Fryslân hebben hier samen naar gekeken en de mogelijkheden uitgewerkt in deze handreiking.

Voor wie is deze handreiking bestemd?

Deze brochure is geschreven om de College's van Burgemeester en Wethouders van de 31 Friese gemeenten in staat te stellen om zich een beeld te vormen over de aanvaardbaarheid van de risico's binnen hun gemeenten en daarmee te voldoen aan de wettelijke verplichtingen. De handreiking is een praktisch handvat voor de ambtenaren openbare orde en veiligheid (AOV'ers) en hun collega's. Het invullen van de risico-inventarisatie en dit vertalen naar een advies voor het College doet een AOV'er in samenwerking met de collega's van de verschillende afdelingen zoals milieu, ruimtelijke ordening en brandweer.

Het gebruik van de handreiking en de cd-rom

Deze handreiking bestaat uit een informatief gedeelte, een werkprocedure met stappen en acties en een digitale bijlage waarin gegevens en invulmogelijkheden zijn verwerkt. De werkprocedure staat in het midden van deze brochure en wordt in deze handreiking toegelicht. De digitale bijlage staat op de cd-rom bij deze handreiking. Op de cd-rom staat alle benodigde informatie en alle invulvelden voor het bepalen van het ramptype en maatrap, de hulpvraag en het (benodigde) hulpaanbod. De cd-rom is een excelbestand waarbinnen vijf tabbladen zijn voorzien van informatie en invulmogelijkheden voor gemeentelijke gegevens.

COLOFON

Deze handreiking is opgesteld door de projectgroep 'Risico-inventarisatie rampenplannen' met vertegenwoordigers van:

- Gemeente Sneek
- Gemeente Heerenveen
- Gemeente Franekeradeel
- Provincie Fryslân
- Brandweer Fryslân

Datum: mei 2006
 Vormgeving: Visser en de Graef BV, Leeuwarden
 Drukker: Copy Service Leeuwarden
 Oplage: 250

De verdeling van de tabbladen ziet er als volgt uit:

Het roze tabblad	Hierin worden de 18 ramptypen benoemd met de criteria die bepalend zijn voor de aanwezigheid in de gemeente dan wel in de regio. Daarnaast is per ramptype de omvang in 5 categorieën weergegeven en de criteria die maatgevend zijn voor de grootte die kan voorkomen.
Het gele tabblad	In het gele tabblad is de hulpvraag per ramptype en rampomvang weergegeven. Er staat precies aangegeven wat de grootte van de hulpvraag zal zijn bij het optreden van het incident. Deze cijfers zijn overgenomen uit de LMR.
Het blauwe tabblad	In dit tabblad is het hulpaanbod aangegeven dat ingezet moet worden tegenover de hulpvraag uit het gele tabblad. Deze gegevens zijn overgenomen uit de LOP.
Het oranje tabblad	Hier kunnen de gegevens worden ingevuld over het hulpaanbod dat de gemeente kan inzetten bij een ramp. Het betreft een leeg invulvel.
Het groene tabblad	Dit tabblad is een samenvattende tabel. Hierin moeten de gegevens over het gemeentelijk hulpaanbod worden opgenomen en of dit aanbod overeenkomt met het hulpaanbod zoals benoemd in het LOP. Daarnaast kan worden aangegeven of er extra maatregelen worden getroffen. De vraag is dan welk restrisico er overblijft. Deze gegevens vormen de basisgegevens voor het rampenplan.

Leeswijzer

Naast de cd-rom bevat deze handreiking diverse informatie voor het uitvoeren van de risico-inventarisatie.

Er is een begrippenlijst opgenomen om de belangrijkste begrippen uit deze handreiking te verklaren. Vervolgens is het stappenplan voor de uitvoering van de risico-inventarisatie opgenomen. Per stap is een korte toelichting gegeven en staan de acties beschreven. Binnen deze stappen wordt verwezen naar de tabbladen in het bestand dat op de bijgevoegde cd-rom staat. Om de risico-inventarisatie compleet te maken en als basis voor het rampenplan te kunnen laten dienen, zijn er twee paragrafen opgenomen over 'Benodigde capaciteit voor de gemeentelijke processen' en 'Mogelijkheden voor risicoreductie'. In de eerste paragraaf wordt ingegaan op de benodigde capaciteit voor de uitvoe-

ring van een aantal gemeentelijke processen die zich niet zo zeer kenmerken door de noodzaak van een zeer snelle start en opschaling. In voorkomende gevallen moet er wel binnen redelijke tijd (denk hierbij aan uren) een inhoudelijke prestatie met een redelijke omvang kunnen worden geleverd. Daarnaast worden mogelijkheden benoemd die passen binnen de schakels pro-actie, preventie en preparatie en kunnen zorgen voor de verlaging van de kans op dan wel het beperken van de effecten van een ramp. Wanneer risicoreducerende maatregelen niet meer mogelijk dan wel haalbaar/reëel zijn, kan ook de bestuurlijke afweging worden gemaakt om een restrisico te aanvaarden. Hierover in de laatste paragraaf meer.

Aan het eind van deze handreiking worden bronnen, belangrijke internetsites en contactpersonen genoemd.

Begrippenlijst

Ramp: Een gebeurtenis, waardoor een ernstige verstoring van de openbare veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate worden bedreigd of zijn geschaad, en waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

Ramptype: Een categorie van mogelijke rampen die qua soort effecten en qua ontwikkeling in de tijd op elkaar lijken. Er worden in de Leidraad Maatramp achttien verschillende ramptypen beschouwd. Binnen een ramptype worden verschillende groottes (met in omvang verschillende hulpvraag) onderscheiden.

Maatscenario: De (voorgestelde) maatgevende grootte voor een bepaald ramptype in een regio. Een regio kan achttien maatscenario's hebben, elk getypeerd met een omschrijving en een korte aanduiding van de omvang (klasse I t/m V). Uitgangspunt daarbij is dat de maatgevende omvang in principe per regio (en per ramptype) kan verschillen.

Maatramp: Samenvatting van de maatscenario's van een regio. Het gaat daarbij om een indicatief beeld waarin de grootste hulpvragen per discipline worden samengevat.

Leidraad Maatramp (LMR): De LMR is een hulpmiddel bij het vaststellen van een maximale hulpbehoefte waarmee een regio in het kader van de rampbestrijding serieus rekening moet houden. De daarvoor beschikbare informatie over de risico's in een regio is geordend tot:

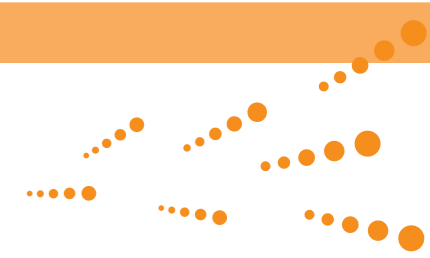
- inzicht in het risicobeeld, uitgedrukt in achttien 'ramptypen';
- een voorstel voor een maatscenario (maatgevende ontwerpscenario's) bij ieder ramptype dat in een specifieke regio relevant is;
- een samenvatting daarvan in termen van een maatramp, waarmee de regio aangeeft tot welk niveau men (met hulp van andere regio's) geprepareerd wil zijn.

Leidraad Operationele Prestaties (LOP): Het doel van de LOP is op indicatieve wijze aan te geven welke inzet nodig is om de hulpvraag goed te kunnen beantwoorden. Dat gebeurt door de (in principe gewenste) operationele prestaties in beeld te brengen.

De LOP legt dus niet vast welk hulpaanbod beschikbaar moet zijn. Dit laatste is een bestuurlijke keuze. De leidraad draagt wel basisinformatie aan waaruit volgt hoe de hulpbehoefte en de beschikbare inzet zich ongeveer verhouden. Dit dient als vertrekpunt voor de gewenste discussie die moet leiden tot een specifieke, haalbare taakstelling van de organisatie voor de rampbestrijding in al haar geledingen. De LMR geeft voor verschillende diensten en processen dus een indicatie van mogelijke omvang van de hulpbehoefte. Met de LOP kan de vertaalslag worden gemaakt van die hulpbehoefte naar een indicatie van de inzetbehoefte.

Hulpvraag: Het te verwachten aantal slachtoffers (gewonden, ontheemden en anderszins gedupeerden), de omvang van brandbestrijdings- en reddingsoperaties, indicatie van de aard en omvang van politieactiviteiten, de voorlichting, etc.

Hulpaanbod: Inzet in uitvoerende processen van brandweer, politie, voorlichters en diverse andere soorten hulpverleners in aantallen.

WERKPROCEDURE	TOELICHTING	ACTIES
1 Bepaal welke ramptypen binnen uw gemeente aanwezig zijn.	» Hiervoor gelden de 18 ramptypen uit de Leidraad Maatramp (LMR) 1. Luchtvaartongevallen, 2. Ongevallen op het water, 3. Verkeersongevallen op het land, 4. Ongeval met brandbare/ explosieve stoffen, 5. ongeval met giftige stoffen, 6. Kernongevallen, 7. Bedreiging van de volksgezondheid, 8. Ziektegolf, 9. Ongeval in een tunnel, 10. Brand in grote gebouwen, 11. Instortingen van grote gebouwen, 12. Paniek in menigte, 13. Openbare ordeverstoringen, 14. Overstroming, 15. Natuurbrand, 16. Extreme weersomstandigheden, 17. Uitval van nutsvoorzieningen, 18. Ramp op afstand.	» Bepaal aan de hand van de criteria of een ramptype kan voorkomen binnen de gemeente. Zie hiervoor het roze tabblad op de cd-rom
2 Bepaal wat de omvang (maatscenario) is van de ramptypen die binnen uw gemeente voorkomen.	» In het roze tabblad op de cd-rom kan worden bepaald wanneer welk maatscenario van toepassing is. Deze gegevens zijn overgenomen uit de LMR en de Friese uitwerking daarvan. Voor elk ramptype zijn bepalende elementen voor de omvang benoemd. Door dit schema wordt duidelijk in welke omvang een ramptype kan plaatsvinden binnen de gemeente dan wel binnen de regio.	» Bepaal aan de hand van de criteria, per ramptype dat kan voorkomen binnen de gemeente, wat het maatscenario is.
3 Bepaal de hulpvraag per voorkomende ramptype binnen de gemeente.	» In het gele tabblad staan voor alle ramptypen en de bijbehorende maatscenario's de hulpvraag in aantallen weergegeven. Deze gegevens komen uit de LMR.	» Bepaal de hulpvraag per ramptype en bijbehorende maatscenario binnen de gemeente.
4 Bepaal het hulpaanbod per voorkomende ramptype binnen de gemeente.	» In het blauwe tabblad is voor alle ramptypen en de bijbehorende maatscenario's het hulpaanbod in getallen weergegeven. Deze gegevens komen uit de LOP.	» Bepaal voor de gemeente het hulpaanbod per ramptype en bijbehorende maatscenario. Vul deze gegevens in de samenvattende tabel in. (blauwe en witte tabblad)
5 Bepaal het hulpaanbod dat de gemeente daadwerkelijk kan bieden.	» Uit stap 3 en 4 is duidelijk geworden wat de hulpvraag ten tijde van een ramp is en welk hulpaanbod volgens de LOP ingezet moet worden. Het benodigde hulpaanbod is in stap 4 in de samenvattende tabel ingevuld. Nu moet worden gekeken wat het hulpaanbod is dat een gemeente daadwerkelijk ten tijde van een ramp kan bieden. Deze gegevens moeten in deze stap worden uitgezocht en worden ingevuld in het oranje tabblad en/of overgenomen uit de samenvattende tabel. Nogmaals, we beperken ons hierbij tot de gemeentelijke deelprocessen. Voor de gegevens over de hulpverleningsdiensten wordt in algemene zin verwezen naar het Regionaal Beheersplan.	» Vul per ramptype in welke hulpaanbod de gemeente daadwerkelijk kan bieden ten tijde van een ramp. Doe dit ook in de samenvattende tabel om een compleet overzicht te krijgen. (oranje en witte tabblad)
6 Zijn er binnen de gemeente risicoreducerende maatregelen getroffen?	» Naast de inzet van menskracht en middelen ten tijde van een ramp kunnen ook risicoreducerende maatregelen worden getroffen. Een extra toelichting over mogelijke risicoreducerende maatregelen staat verderop in deze brochure.	» Inventariseer de risicoreducerende maatregelen en benoem deze in de samenvattende tabel.
7 Vertaal de verkregen gegevens over de ramptypen, maatscenario's, het hulpaanbod en de risicoreducerende maatregelen in het gemeentelijk rampenplan.	» Door stappen 3, 4, 5 en 6 te doorlopen wordt duidelijk wat de hulpvraag met het daarbijbehorende noodzakelijke hulpaanbod is en wat het daadwerkelijke gemeentelijk hulpaanbod samen met de risicobeperkende maatregelen zijn. De gegevens zijn ingevuld in de samenvattende tabel en moeten worden vertaald in het rampenplan. Tussen het benodigde hulpaanbod en het aanwezige hulpaanbod kan een discrepantie zitten. Een discrepantie tussen de gegevens uit het LOP en de gegevens van de gemeente over het hulpaanbod tijdens een ramp, hoeft niet per definitie te betekenen dat niet voldaan wordt aan de richtlijnen en dat een gemeente orde op zaken moet stellen. Het is aan het gemeentebestuur om te bepalen of een risico binnen de gemeente aanvaardbaar is. Het restrisico is een bestuurlijke afweging. Deze bestuurlijke afweging moet worden vertaald in de oplegnotitie bij de vaststelling van het rampenplan.	» Beschrijf de gemeentelijke situatie en geef waar nodig advies aan het gemeentebestuur over extra maatregelen die getroffen kunnen worden voor de verlaging van het restrisico dan wel voor de beperking van de effecten. Eventueel kan het gemeentebestuur later over gaan tot het aanvaarden van het restrisico. Zie stap 8.
8 Vertaal in de oplegnotitie bij het rampenplan de verantwoording van het hulpaanbod van de gemeente; is het risico per ramptype voldoende afgedekt en wat is het restrisico?	» In de oplegnotitie bij het rampenplan moet worden aangegeven wat het gemeentelijk veiligheidsbeeld is. Er moet duidelijkheid zijn over het afdekken van de bestaande risico's door de inzet van menskracht en middelen. Daarnaast moet worden aangegeven of er binnen de gemeente een restrisico bestaat. Het gemeentebestuur bepaalt of deze aanvaardbaar is dan wel dat er meer middelen ingezet moeten worden om het restrisico af te laten nemen.	» Schrijf de oplegnotitie bij het rampenplan en houd rekening met de bestuurlijke afwegingen, aanvullingen aan het hulpaanbod en risicoreducerende maatregelen die nog getroffen zullen worden.
9 De vaststelling van de risico-inventarisatie door het College van Burgemeester en Wethouders.	» Omdat het rampenplan in 2005 is vastgesteld moet de risico-inventarisatie deze keer afzonderlijk worden vastgesteld door het College van Burgemeester en Wethouders. Bij de volgende vaststelling van het rampenplan zal de inventarisatie als deelplan gelijktijdig worden vastgesteld.	» Het College van B&W stelt de risico-inventarisatie vast.
10 De vastgestelde risico-inventarisatie implementeren in het gemeentelijk veiligheidsbeleid en de werkprocessen.	» De risico-inventarisatie kan naast een goede basis voor het gemeentelijk rampenplannen een goede basis vormen voor het veiligheidsbeleid en verschillende werkprocessen binnen de gemeenten dan wel een regio. De inventarisatie kan samen met de risicokaart worden gebruikt bij het verlenen van milieuvergunningen en het opstellen van ruimtelijke plannen of een veiligheidsvisie. Ook bevat de risico-inventarisatie belangrijke informatie voor de hulpdiensten. Denk er daarbij wel aan de risico-inventarisatie actueel te houden!	» Communiceer binnen de gemeente over de gemaakte risico-inventarisatie zodat het een brede basis kan vormen voor beleid en werkprocessen binnen de verschillende gemeentelijke afdelingen en hulpdiensten. Houd de gemaakte risico-inventarisatie actueel.

Benodigde capaciteit voor de gemeentelijke processen

Inleiding

In deze paragraaf gaan we in op de benodigde capaciteit voor de uitvoering van een aantal gemeentelijke processen. De processen die we hier behandelen kenmerken zich niet zozeer door de noodzaak van een zeer snelle start en opschaling maar in voorkomende gevallen moet er wel binnen redelijke tijd – en hierbij moet gedacht worden aan uren – een inhoudelijke prestatie met een redelijke omvang kunnen worden geleverd. Dit betekent dat deze onderwerpen door de gemeenten gezamenlijk op de schaal van Fryslân geregeld zouden moeten worden. Wanneer dat in voldoende mate plaatsvindt, kan voor aflossing etc. zonodig mede een beroep op de buurregio's worden gedaan. In de nota "ROOD, WIT, BLAUW, maar hoe staat het nu met GROEN" is deze gedachte concreet uitgewerkt. De conclusie luidt daar dat met uitzondering van Voorlichting de meeste processen in voldoende mate kunnen worden uitgevoerd op het schaalniveau van het voormalige politiedistrict. Voor Voorlichting is de provinciale schaal benodigd.

Conclusie: De gemeenten in Fryslân moeten bij de processen waarvoor zij verantwoordelijk zijn samenwerken met andere gemeenten om een voldoende uitvoeringsniveau voor de gemeentelijke processen te bereiken en te waarborgen.

Registreren van slachtoffers

Voor de registratie van slachtoffers en hun verwanten is er in Fryslân één centraal registratie- en informatiebureau (CRIB Fryslân). Door de gezamenlijke gemeenten plus de inzet van het Rode Kruis kunnen er voldoende opgeleide medewerkers geleverd worden.

Uitvaartverzorging

Het coördineren van de uitvaartverzorging vergt 2 tot 7 coördinatoren, met uitzondering van het ramptype "Ongevallen op het water" dat er volgens de LOP maximaal 33 vergt. Bij dit ramptype moeten we bedenken dat dit deels slachtoffers uit het gehele land en ook van daarbuiten betreft. De uitvaartverzorging daarvan zal veelal daar ter plaatse worden uitgevoerd en vergt geen Friese capaciteit. In zekere mate geldt dat ook voor het dan bepalende maximum: "Luchtvaartongevallen" waarbij de open dag bij de vliegbasis bepalend is. In totaal zal met 5 beschikbare personen aan de eisen van het LOP kunnen worden volstaan.

Registreren van schade

Het registreren van schade vergt plm. 12 registratoren. We bevelen aan dat elke gemeente zelf over basiskennis met betrekking tot de schaderegistratie beschikt en daar ten allen tijde zelf over kan beschikken. Dat betekent dat elke gemeente in beginsel over 2 personen beschikt die met deze kennis. Bij de gezamenlijke gemeenten gaat het dan over plm. 50 personen. Wanneer deze volgens een regeling gemobiliseerd kunnen worden wordt ruimschoots aan de gevraagde capaciteit voldaan.

Voorlichting, Ontruimen en evacueren en Opvang en verzorging

In de tabel hieronder is aangegeven welke personele capaciteit voor de drie genoemde processen in Fryslân beschikbaar zou moeten zijn.

Medewerkers per proces	Aantallen (taakstellend)	Opmerking
Voorlichting De voorlichting in dit verband betreft de acute voorlichting ten tijde van het incident. Voor het proces voorlichting zijn volgens de systematiek van het LOP benodigd:		
<ul style="list-style-type: none"> Persvoorlichters Publieksvoorlichters Liasons verwanteninformatie Telefooncentrale 	<ul style="list-style-type: none"> 2 – 5 1 – 6 2 – 13 5 – 17 	Voorlichterspool
Ontruimen en evacueren Dit proces betreft het gecontroleerd leegmaken van bepaalde gebieden en het onderbrengen van ontheemden en het registreren daarvan. Voor het proces ontruimen en evacueren is volgens de systematiek van de LOP benodigd:		
<ul style="list-style-type: none"> Medewerkers actiecentrum Begeleiders ter plaatse Aantal GHOR begeleiders 	<ul style="list-style-type: none"> 4, bij overstroming: 63 7 tot tientallen (bij een toxisch incident) tot honderden (bij een overstroming) 1 tot 25 (overstroming) 	
Opvang en verzorging Dit proces betreft de kortdurende opvang van ontheemden. Voor het proces opvang en verzorging is volgens de systematiek van de LOP benodigd:		
<ul style="list-style-type: none"> Medewerkers actiecentrum Medewerkers opvang en verzorging (Rode Kruis) Aantal beschikbaar voor EHBO post opvang en verzorging 	<ul style="list-style-type: none"> 2 á 4, bij overstroming: 23 enkele tientallen tot honderden enkele tientallen tot honderden 	Gemeentepool (NB: basis in elke gemeente nodig)

Waarschuwen bevolking

Dit betreft het waarschuwen van de bevolking door middel van het sirenet en anderszins door het persoonlijk waarschuwen in de wijken (geluidswagens, persoonlijk benaderen). Dit onderdeel is niet nader ingevuld in LOP maar verwerkt in het regionale model-draaiboek 'Waarschuwen van de bevolking'.

Voorzien in primaire levensbehoeften

Dit proces betreft het voorzien in middellange opvang van ontheemden inclusief overnachten. Dit onderdeel is niet nader ingevuld in LOP maar verwerkt in het regionale model-draaiboek 'Primaire levensbehoeften'.

Milieuzorg

Dit onderdeel is niet nader ingevuld in LOP maar wordt verwerkt in een regionaal model-draaiboek 'Milieuzorg'.

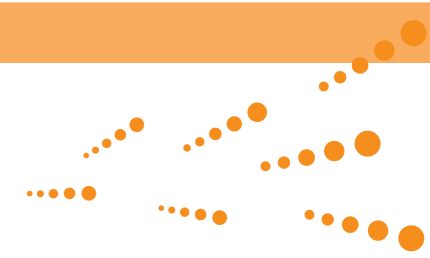
Toegankelijk en begaanbaar maken

Dit proces is niet nader ingevuld in LOP en wordt beschouwd als een specifiek brandweerproces.

Inzamelen van besmette waren

Dit onderdeel is niet nader ingevuld in LOP maar wordt verwerkt in een regionaal model-draaiboek.

Mogelijkheden voor risicoreductie

Het reduceren van risico's kan binnen de diverse schakels van de veiligheidsketen vorm krijgen. Met name pro-actief en preventief zijn maatregelen denkbaar die de risico's kunnen beperken door met name de kans op het ontstaan van incidenten te verlagen. Daarnaast wordt binnen preparatie ingezet op een maximale voorbereiding voor het geval dat er zich een incident voordoet om op die manier het effect zo beperkt mogelijk te kunnen houden.

De ruimtelijke ordening biedt diverse mogelijkheden om veiligheidsrisico's mee te nemen in het proces van planvorming. Het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen regelt bijvoorbeeld de wettelijke adviestaak van de regionale brandweer bij ruimtelijke plannen en een deel van de milieuvergunningen. Inhoudelijk betekent het dat het advies ook maatregelen kan behelzen die de risico's beperken. Dit kan liggen op het vlak van zoning, bebouwingsintensiteiten, bereikbaarheid en bestrijdingsmogelijkheden van een eventuele calamiteit.

Andere risicoreducerende maatregelen kunnen liggen op het bouwkundige en/of installatietechnische vlak.

Een wat algemener, maar ook belangrijk instrument in het kader van de risicobeheersing wordt gevormd door de vergunningverlening op basis van de regelgeving op het gebied van bouw, milieu en brandveiligheid en het toezicht, de controle en de handhaving hiervan. Risicoreducerende maatregelen van bouwkundige en/of installatietechnische aard kunnen hierin een plaats krij-

gen. Met bijvoorbeeld de aanwezigheid van een brandmeldinstallatie wordt zorg gedragen voor een snellere detectie, waardoor de hulpdiensten eerder gealarmeerd worden. Resultaat is risicoreductie. Ook in het kader van de vergunningverlening voor evenementen dient aan het aspect van de beheersing van risico's expliciet aandacht gegeven te worden. Het verlenen van een evenementenvergunning dient te geschieden op basis van een risico-analyse, welke weer de basis vormt voor eventuele, noodzakelijke maatregelen om de risico's te beperken. Mogelijkheden liggen er als het gaat om aantallen mensen, infrastructuur, gebruik tenten etc.

In aansluiting op de vergunningverlening is toezicht, controle en handhaving essentieel voor het beheersen van risico's. Handhaving van regels en voorschriften is één van de belangrijkste schakels in de veiligheidsketen.

De voorbereiding op calamiteiten die zich voor kunnen doen, is ook een belangrijke mogelijkheid om risico's te beperken. Een goede voorbereiding door toepasselijke plannen en procedures, kunnen de bestrijdbaarheid effectief en positief beïnvloeden. Dit geldt echter in de meeste gevallen alleen als ook het beoefenen van wat afgesproken is serieuze en dus frequente aandacht krijgt.

Restrisico

Uiteindelijk zal er ten allen tijde een restrisico blijven bestaan. Het bevoegd gezag zal bepalen of er meer maatregelen getroffen moeten worden, dan wel dat het restrisico aanvaardbaar geacht wordt.

Bronnen

- Leidraad Operationele Prestaties
- Toepassing Leidraad Operationele Prestaties in Fryslân
- Leidraad Maatramp
- Provinciaal Coördinatieplan voor crisismanagement binnen de provincie Fryslân
- Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding Fryslân 2006-2009
- Regionaal model voor het Gemeentelijk Rampenplan
- Nota 'ROOD, WIT, BLAUW, hoe staat het nu met GROEN'

Belangrijke sites

- www.risicokaart.nl
- www.virtueel.net/ris
- www.maatramp.nl
- www.handboekrampenbestrijding.nl
- www.risicoencrisis.nl
- www.projectveiligegemeenten.nl
- www.vng.nl (rapport 'Samenwerken aan externe veiligheid' downloaden onder de button 'publicaties')
- www.brandweefryslan.nl

CD-ROM

Vragen?

Voor vragen kunt u terecht bij de volgende personen:

Inhoudelijke vragen

- Brandweer Fryslân
Afdeling Operationele voorbereiding
Stephan van Kammen
Telefoon: (058) 299 66 63

Vragen over de brochure en het gebruik

- Brandweer Fryslân
Afdeling Risicobeheersing
Thessa van Dijken
Telefoon: (058) 299 66 74